

«یزد» تشنه سرمایه گذاری است یا میدانی برای سرمایه گریزی؟

سعیده درخش
مدیرمسئول

از خاطره تلخ مجتمع تجاری «ستاره» یزد تا هجمه علیه «اسپیناس»؛ چرا هر سرمایه گذار بزرگی باید در یزد از میدان مین عبور کند؟

سال هاست همه از ضرورت سرمایه گذاری در یزد سخن می گویند؛ از اشتغال جوانان، رونق گردشگری، توسعه اقتصادی و ضرورت ورود سرمایه های بزرگ. اما پرسش مهم این است که آیا فضای واقعی استان نیز به همان اندازه که در سخنرانی ها و جلسات رسمی از سرمایه گذار استقبال می شود، برای سرمایه گذاری امن و جذاب است؟

سرمایه گذار با شعار نمی آید؛ با اعتماد می آید. با اطمینان از اینکه اگر سرمایه خود را وارد یک شهر کرد، فردا با موجی از شایعات، مخالفت ها، تخریب ها و سنگ اندازی های بی پایان مواجه نخواهد شد. یزد در این زمینه خاطره ای دارد که نباید فراموش شود؛ «ماجرای سرمایه گذاری مجموعه ستاره» سرمایه گذاری که در نقاط مختلف کشور از جمله بندرعباس و قشم پروژه های بزرگی را اجرا کرده بود و سابقه فعالیت در خارج از یزد داشت، برای سرمایه گذاری به یزد آمد. اما آنچه در مسیر اجرای پروژه با آن مواجه شد، بیش از آنکه تصویر یک استان سرمایه پذیر را نشان دهد، نمونه ای از فضایی بود که می تواند هر سرمایه گذاری را نسبت به ورود به یزد مردد کند. در آن سال ها، حرف و حدیث ها، مخالفت ها و فضا سازی ها تا جایی پیش رفت که سرمایه گذار از ادامه این مسیر دلبرد شد و نقل شده است که در اوج گلایه و ناامیدی گفته بود: «حتی اگر کوه طلا هم در یزد به من بدهند، دیگر برای سرمایه گذاری به اینجا نمی آیم.»

این جمله، اگرچه تلخ است، اما باید برای امروز یزد یک زنگ هشدار باشد. سرمایه گذار، یک ساختمان یا یک پروژه را نمی بیند؛ او محیط سرمایه گذاری را می بیند. می سنجد که مدیران، مردم، رسانه ها و نهادهای مختلف در برابر سرمایه ای که قرار است وارد استان شود چه واکنشی دارند. سرمایه گذار به آینده نگاه می کند و اگر احساس کند هر قدم او قرار است با حاشیه و تخریب همراه باشد، به سادگی مسیر سرمایه خود را به شهری دیگر تغییر می دهد و امروز، به نظر می رسد این نگرانی بار دیگر در حال تکرار است.

اسپیناس آمده؛ چرا باید از آمدنش نگران باشیم؟

این روزها یک سرمایه گذار بزرگ و یک برند شناخته شده هتلداری تصمیم گرفته در یزد سرمایه گذاری کند؛ پروژه ای که بنا بر اعلام مسئولان، می تواند یکی از طرح های بزرگ گردشگری استان باشد و ظرفیت تازه ای به زیرساخت های اقامتی و گردشگری یزد اضافه کند. عملیات اجرایی هتل پنج ستاره اسپیناس پالاس یزد نیز به تازگی آغاز شده و حجم سرمایه گذاری اعلام شده برای آن بیش از پنج هزار میلیارد تومان است.

پرسش ساده است: وقتی سرمایه گذاری حاضر شده سرمایه ای در این ابعاد را وارد یزد کند، واکنش ما باید چه باشد؟ آیا باید از او مطالبه شفافیت و رعایت قانون کرد؟ قطعاً.

آیا باید دستگاه های مسئول بر روند اجرای پروژه نظارت داشته باشند؟ بدون تردید. آیا باید درباره امتیازات، مجوزها و مسائل قانونی پرسشگری شود؟ حتماً.

اما میان نظارت و مطالبه گری با تخریب و سرمایه گذارستیزی فاصله زیادی وجود دارد. مشکل زمانی آغاز می شود که هنوز پروژه ای در ابتدای مسیر است، هنوز حتی فرصت قضاوت درباره عملکرد آن فراهم نشده، اما برخی جریان ها در فضای مجازی با فضا سازی، القای شبهه و تولید بی اعتمادی، تلاش می کنند اصل سرمایه گذاری را به یک مسئله منفی تبدیل کنند. این رفتار، پیش از آنکه به سرمایه گذار آسیب بزند، به یزد آسیب می زند.

سرمایه گذار واقعی را با زمین خوار یکی نکنیم

باید یکبار برای همیشه میان کسی که زمین می گیرد و سال ها پروژه را رها می کند با سرمایه گذاری که وارد میدان می شود، سرمایه واقعی می آورد، پیمانکار به کار می گیرد و پروژه را جلو می برد، تفاوت قائل شویم.

یکی از آسیب های جدی توسعه در کشور همین است که گاهی به نام مبارزه با رانت، راه بر سرمایه گذاری واقعی نیز بسته می شود. بله؛ باید با رانت مقابله کرد. بله؛ واگذاری ها باید شفاف باشد. بله؛ هیچ سرمایه گذاری نباید فراتر از قانون قرار گیرد.

اما نتیجه مبارزه با رانت نباید به اینجا برسد که هر کس توان سرمایه گذاری دارد، پیش از آنکه پروژهای به مرحله بهره برداری برسد، از ادامه مسیر پشیمان شود.

استاندار یزد نیز در آیین آغاز این پروژه بر نقش بخش خصوصی و وظیفه مدیریت استان در فراهم کردن زمینه و رفع موانع سرمایه گذاری تأکید کرده است؛ موضوعی که باید از سطح سخن به یک رویکرد عملی و پایدار تبدیل شود.

یزد به سرمایه گذار نیاز دارد نه فرار سرمایه

واقعیت این است که سرمایه، مرز جغرافیایی نمی شناسد. سرمایه گذار اگر در یزد احساس امنیت، احترام و امکان فعالیت نکند، گزینه های دیگری دارد.

تهران، اصفهان، شیراز، کیش، بندرعباس و ده ها شهر دیگر، برای

جذب سرمایه رقابت می کنند. در چنین شرایطی، آیا عاقلانه است که خودمان با دست خود، فضای استان را برای سرمایه گذار ناامن کنیم؟

توسعه، بدون سرمایه گذاری اتفاق نمی افتد و سرمایه گذاری نیز بدون اعتماد شکل نمی گیرد. یزد نمی تواند از یک سو از کمبود زیرساخت های گردشگری، نبود پروژه های بزرگ و ضرورت ایجاد اشتغال گلایه کند و از سوی دیگر، هر سرمایه گذار بزرگی که تصمیم می گیرد وارد استان شود را با موجی از بدبینی و تخریب مواجه سازد.

تجربه مجتمع «ستاره» باید برای یزد یک درس باشد، نه خاطره ای فراموش شده.

نباید اجازه داد امروز، فردا و چند سال بعد، درباره سرمایه گذار دیگری نیز گفته شود که به دلیل فضای ایجاد شده در یزد، سرمایه خود را به جای دیگری برد.

نقد کنید، مطالبه کنید؛ اما سرمایه را فراری ندهید

رسانه، فعال مدنی و شهروند حق دارند سؤال کنند. حق دارند بپرسند زمین چگونه واگذار شده است. حق دارند درباره مجوزها، ضوابط، مسائل محیط زیستی و تعهدات سرمایه گذار مطالبه گری کنند. اما مطالبه گری با تخریب فرق دارد. نقد با سم پاشی فرق دارد. شفافیت خواهی با ناامید کردن سرمایه گذار فرق دارد. اگر تخلفی وجود دارد، باید مستند و از مسیر قانونی مطرح شود. اگر ابهامی وجود دارد، مسئولان باید پاسخ دهند. اما اگر هدف، صرفاً ایجاد فضایی باشد که سرمایه گذار از ورود به یزد بترسد، هزینه این رفتار را نه سرمایه گذار، بلکه مردم یزد پرداخت خواهند کرد. امروز شاید مهم ترین سؤال پیش روی مدیران، رسانه ها و فعالان اجتماعی یزد این باشد: آیا می خواهیم یزد، شهری باشد که سرمایه گذار برای آسودن به آن رقابت کند، یا استانی که سرمایه گذار پس از تجربه یک بار حضور در آن، به دیگران توصیه کند هرگز وارد آن نشوند؟

توسعه یزد به سرمایه، تخصص، جسارت و سرمایه گذاران واقعی نیاز دارد. اگر سرمایه گذار قانونمند و توانمند آمده است، باید از او مطالبه داشت؛ اما در عین حال باید اجازه داد کار کند. یزد بیش از هر زمان دیگری به سرمایه گذار واقعی نیاز دارد؛ بیایید به جای ساختن دیوار مقابل سرمایه، راه توسعه را باز کنیم.